

Eigendom en zeggenschap binnen FC Groningen d.d. 30-11-2020

Dit stuk is geschreven om vanuit Stichting Ons Groningen de meest gewenste situatie weer te geven m.b.t. eigendom, zeggenschap en governance. Eerst zullen we de huidige situatie weergeven, met daarbij een analyse waarom deze situatie ongewenst is. Vervolgens zullen we aangeven wat in de ogen van Ons Groningen de meest ideale situatie is en waarom.

1. Huidige situatie

Wat betreft eigendom en zeggenschap zijn er drie organen belangrijk binnen FC Groningen, maar ook de gemeente Groningen speelt een rol, deze is weergegeven in het stuk m.b.t. de Houdstermaatschappij. We hebben om een goed overzicht te krijgen de volgende statuten gebruikt:”

- Statuten van de Stichting Houdstermaatschappij van Aandelen FC Groningen, gewijzigde versie van 30-06-2010;
- Statuten van de FC Groningen Beheer BV van 30-06-2010;
- Statuten FC Groningen BV

In de statuten

We bespreken het eigendom, de zeggenschap en de governance per orgaan binnen FC Groningen.

A) Stichting Houdstermaatschappij van Aandelen FC Groningen

Eigendom:

De Houdstermaatschappij beheert alle aandelen van FC Groningen Beheer BV. FC Groningen Beheer BV is de moederorganisatie van FC Groningen BV, FC Groningen Horeca, Regionale Voetbalopleiding FC Groningen BV en Greenrock Holding BV. De doelen van de Houdstermaatschappij zijn:

- Het verwerven en behouden van de aandelen in FC Groningen Beheer BV;
- Het uitoefenen van alle verdere aan de aandelen verbonden rechten, zoals het stemrecht;
- Het verschaffen van zekerheden aan derden t.b.v. de financiering van FC Groningen Beheer BV;
- Alsmede het verrichten van alle andere activiteiten voor zover deze verband kunnen houden met of bevorderlijk kunnen zijn voor het vorenstaande, alles in de meest ruime zin genomen.
- Het vermogen van de Stichting zal worden gevormd door de aandelen in FC Groningen Beheer BV en al hetgeen de Stichting op andere wijze verkrijgt.

Zeggenschap:

Het bestuur kan op basis van meerderheid beslissingen nemen, waarbij ieder bestuurslid 1 stem heeft. Een benoeming van een nieuw bestuurslid kan ook bij acclamatie gebeuren, dus bij algemene goedkeuring zonder te stemmen.

Het bestuur kan zijn statuten wijzigen indien er goedkeuring is verleend door het college van B&W en met mededelingsplicht aan de KNVB. Ook bij ontbinding, fusie en splitsing is goedkeuring van de gemeente vereist.

Aandelen kunnen alleen vervreemd worden met instemming van het College van Bestuur van de gemeente Groningen. Dit geldt ook voor de aankoop van aandelen.

De statuten van FC Groningen Beheer BV kunnen door de Houdstermaatschappij gewijzigd worden en FC Groningen Beheer BV kan ontbonden worden met instemming van het College van B&W.

Het bestuur kan het directiereglement van FC Groningen BV wijzigen, maar met toestemming van het College van B&W.

Governance:

Het bestuur van de Houdstermaatschappij bestaat uit één of meer leden (op dit moment drie). Na drie jaar treedt een lid af. Het bestuur zorgt zelf voor opvulling van de ontstane vacature. De Houdstermaatschappij kan zichzelf ontbinden.

Het college van B&W kan bestuursleden ontslaan en vervangen als:

- FC Groningen Beheer BV toerekenbaar te kort schiet t.a.v. de huurverplichting richting Euroborg NV
- Als het bestuur geen eenduidige vermogenstoestand kan presenteren en dit door een arbitragecommissie wordt bevestigd. Op dat moment heeft het college het recht om bestuursleden te benoemen en ontslaan.

De Houdstermaatschappij benoemt en ontslaat de leden van de RvC van FC Groningen Beheer BV. Hierbij wordt 1 lid van de RvC wordt benoemd op bindende voordracht van het college van B&W. *(volgens een overeenkomst gesloten in 2020 zal ook 1 lid op voordracht van Ons Groningen benoemd worden)*

De Houdstermaatschappij kan een directeur van FC Groningen Beheer BV alleen benoemen en ontslaan na goedkeuring van het College van B&W. (in de statuten van FC Groningen Beheer BV staat dat de RvC dat doet).

Zowel wat zeggenschap als Governance betreft kan het College altijd schriftelijk afstand doen van zijn rechten. Op het moment dat FC Groningen Beheer BV de lening aan Euroborg NV heeft afgelost en de gemeente niets meer te vorderen heeft vervallen de rechten van de gemeente sowieso.

B) Raad van Commissarissen van FC Groningen Beheer BV

Eigendom:

FC Groningen Beheer BV heeft een maatschappelijk kapitaal van 250.000 euro.

Zeggenschap:

De RvC kan in een bestuursreglement regels stellen omtrent de taakverdeling en de besluitvorming binnen de directie. Ook bepaalt zij de salarissen van de directie.

De RvC heeft instemmingsrecht bij heel veel besluiten van de directie van FC Groningen Beheer, zie de statuten FC Groningen Beheer BV, artikel 11 punt 3.

De RvC heeft ook instemmingsrecht bij besluiten van de directie m.b.t. de clubnaam, het logo, de kleuren van het shirt en de inrichting van de jeugdopleiding.

De raad van commissarissen adviseert de directie en houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hij staat het bestuur met raad ter zijde.

Ieder lid heeft, na verkregen mandaat van de raad, de bevoegdheid alle boeken en bescheiden van FC Groningen Beheer te controleren en alle lokalen en terreinen van de club te betreden.

De RvC besluit met algemene meerderheid van stemmen.

Ieder jaar wordt een algemene vergadering van aandeelhouders gehouden. Ook hier geldt meerderheid van stemmen, maar bij o.a. de volgende besluiten 2/3 van de stemmen:

- Bij uitgifte en inkoop van aandelen
- Bij benoeming van een directeur
- Bij vaststelling van de jaarrekening
- Bij wijziging van de statuten

Governance:

De RvC bestaat uit minimaal 3 leden (op dit moment 5). De Houdstermaatschappij bepaalt het aantal en benoemt en ontslaat leden van de RvC. Er staat niets genoemd over termijn en herverkiesbaar zijn.

De RvC mag een bindende voordracht doen voor directieleden. De Houdstermaatschappij benoemt en ontslaat echter en kan het bindende karakter ontnemen op voorwaarden.

C) Directie FC Groningen

Eigendom:

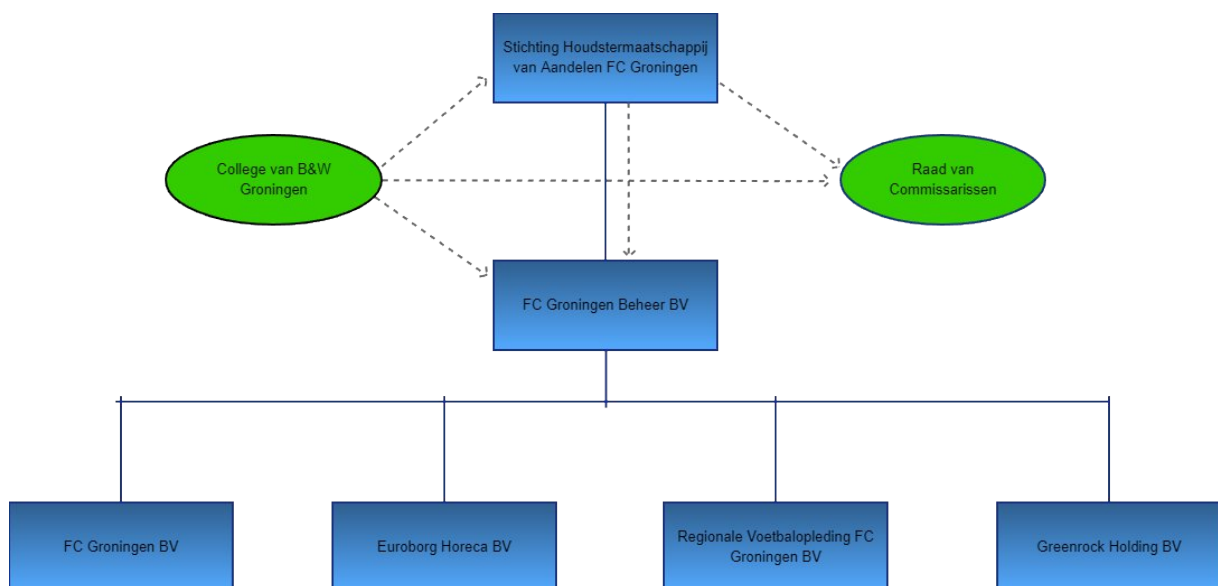
De directie heeft geen eigendom van FC Groningen BV of haar dochters.

Zeggenschap:

De directie is belast met het besturen van FC Groningen Beheer BV en haar dochters. Ze mag alle besluiten nemen die zij nodig achten in het belang van de organisatie. Voor bepaalde besluiten is instemming nodig van de RvC zoals vermeld in de statuten van FC Groningen Beheer BV.

Governance:

Uit voorgaande blijkt dat de directie wordt benoemd door de Houdstermaatschappij met instemming van het College van B&W.

De governance binnen de club kan met bovenstaande schema aangegeven worden. Hierbij zijn blauw de organisaties, groen de organen die statutair ook een rol spelen en de gestippelde pijlen de eindzeggenschap die een orgaan heeft op de aanstelling van een functionaris van een andere organisatie of orgaan.

2. Analyse huidige situatie

De huidige wijze waarop binnen de club FC Groningen eigendom, zeggenschap en governance is vastgelegd is in de ogen van Ons Groningen niet optimaal en ook niet gewenst. Dit om meerdere redenen:

- Leden van de Houdstermaatschappij worden benoemd door het bestuur zelf. Leden treden wel af na 3 jaar maar kunnen zichzelf onbeperkt verkiesbaar stellen. Allen bij in gebreke blijven door niet de huur te betalen of geen jaarrekening op te stellen heeft de gemeente hier invloed op. Er is dus totaal geen grip op de samenstelling van dit orgaan. Ook is ons niet bekend of er een functieprofiel bestaat voor de bestuursleden.
- Naast bovenstaande punt heeft de Houdstermaatschappij onevenredig veel macht. Ten eerste t.a.v. het eigendom van de club. Zij beheren de aandelen dus het eigendom van de club. Zij kunnen ook besluiten om deze aandelen te verkopen, tot de volle 100% aan toe, waarmee FC Groningen de volledige zeggenschap uit handen kan geven. Op dit moment heeft zij nog de instemming van het college van B&W Groningen nodig, maar zodra de lening van Euroborg NV is afgelost, kan zij dat zelfstandig.
- Ook wat betreft het aanstellen van functionarissen binnen de club heeft de Houdstermaatschappij veel te veel macht. Zij stellen leden van de RvC aan en de directieleden. Feitelijk zouden dit stromannen kunnen zijn, waarbij de Houdstermaatschappij indirect de club runt. Het lid namens de gemeente en het lid namens Ons Groningen kunnen gemakkelijk overruled worden door de andere drie leden van de RvC. Desnoods bepaalt de Houdstermaatschappij dat er meer leden komen en is hun macht dan nog groter t.o.v. de genoemde twee leden. Wat betreft directieleden is nog instemming vereist van het college van B&W, maar dat vervalt als de lening aan Euroborg NV is afgelost.
- De RvC binnen FC Groningen Beheer BV stelt niet de directie aan. Zij kunnen alleen een bindende voordracht doen. Normaal zou een RvC een directie moeten aanstellen.

Uit bovenstaande blijkt dat het eigendom en feitelijk ook de zeggenschap compleet in handen ligt van de Houdstermaatschappij. Waar leden in zitten die gewoon gevraagd kunnen worden en er levenslang plaats kunnen nemen.

Stel FC Groningen wil of moet kapitaal binnen halen, dan beslissen zij (nu nog met de gemeente) aan wie en hoeveel er verkocht wordt. Zij kunnen er dus bv voor kiezen om de gehele club te verkopen aan een rijke investeerder. Ons inziens moet dit z.s.m. anders geregeld worden.

3. Toekomstige structuur

50%+1 regeling

Gezien het feit dat de Houdstermaatschappij alle aandelen kan verkopen zodra de lening aan Euroborg NV is afgelost, is het van het grootste belang voor de continuïteit van de club dat in de statuten van deze Houdstermaatschappij gewaarborgd wordt dat zij nooit meer dan 49,9% van de aandelen kan verkopen. Zo blijft de meerderheid van de aandelen in handen van de club en dus het eigendom en zeggenschap. Dit is iets wat met spoed geregeld dient te worden maar in ieder geval vóór de gemeente haar instemmingsrecht verliest. De Houdstermaatschappij kan dit alleen zelf aanpassen met instemming van het college van B&W.

Nog een goede reden om de 50+1 regel te borgen binnen de club is de uitspraak van het Europees Parlement dat dit voor betaald voetbalorganisaties een best practice is (zie: *European Parliament resolution of 2 February 2017 on an integrated approach to Sport Policy: good governance, accessibility and integrity* (2016/2143(INI), punt 35):

35. Considers the ownership model whereby club members retain control of the club (through the 50+1 rule) as a good practice in the EU, and invites the Member States, sports governing bodies, national federations and leagues to start a constructive dialogue on, and exchange of, this model;

Het Europese Parlement roept dus clubs en bonden op om dit te onderzoeken en eventueel toe te passen. Belangrijk stukje hierin is ook dat leden controle over hun club moeten houden.

Structuur toekomst

Wat betreft het eigendom zien we twee scenario's voor ons. In het eerste geval wordt het eigendom verdeeld maar wijzigt er niets aan zeggenschap en governance, in het tweede (ideale) scenario verandert naast het eigendom ook de zeggenschap en governance.

a) Scenario 1: alleen eigendom verandert

In scenario 1 verkoopt de Houdstermaatschappij een minderheid van de aandelen aan investeerders. Ook supporters kunnen via Ons Groningen aandelen kopen. Ons Groningen zal dit doen door zich om te vormen tot een vereniging waarbij leden jaarlijks contributie betalen. Met deze contributie koopt Ons Groningen aandelen. De leden van Ons Groningen kiezen een bestuur en deze vertegenwoordigt Ons Groningen in de aandeelhoudersvergadering. Ook zal de ledenvergadering eens in de 4 jaar de afgevaardigde voor de RvC benoemen. De vereniging bepaalt wat ze met het lidmaatschapsgeld doet. Ze kunnen aandelen kopen maar kunnen het ook aan de club schenken voor een bepaald doel. Naast het lidmaatschap van Ons Groningen komt er een orgaan naast Ons Groningen (hieronder OG2) waarin leden meer geld kunnen storten dan alleen het lidmaatschapsgeld (contributie). Daarmee worden aandelen gekocht. Op deze aandelen zit een dividend met

bonussen bij bepaalde prestaties. Zo kunnen leden gestimuleerd worden meer dan lidmaatschapsgeld in te leggen indien zij dat willen. Als aandeelhouders heb je dan de vereniging Ons Groningen, OG2, investeerders en de Houdstermaatschappij.

Voorbeeld: De Houdstermaatschappij verkoopt 25% van de aandelen aan een aantal investeerders. Deze krijgen 2% dividend, oplopend o.b.v. prestaties. Ons Groningen koopt ook 1% van de aandelen van de contributiegelden en OG2 koopt 3%, ook met 2% dividend, oplopend o.b.v. prestaties. Houdstermaatschappij houdt dus zelf 61%.

De club krijgt van investeerders en OG2 eenmalig 28% van de waarde van de aandelen en zal daarna in de toekomst eventueel dividend uitkeren. Ons Groningen krijgt jaarlijks contributie binnen. Ze kan daarmee meer aandelen kopen (tot max 49% is uitgegeven). Eigendom wordt dus verdeeld, met meerderheid bij Houdstermaatschappij.

Wat betreft zeggenschap en governance verandert er niets. De aandeelhouders krijgen een kleine invloed, maar Houdstermaatschappij houdt de meerderheid en heeft dus, zoals in de huidige situatie, enorm veel macht. Ze stellen nog steeds meerderheid van RvC aan en de directie. Ze zijn niet gekozen (geen mandaat) en kunnen er levenslang blijven zitten en bepalen.

b) Scenario 2: eigendom, zeggenschap en governance veranderen

In de uitspraak van het Europees Parlement wordt dus gerept over leden. De club moet dus omgevormd worden tot een vereniging, waarbij de FC Groningen Beheer BV prima een BV kan blijven. Maar in dit scenario wordt de Houdstermaatschappij zelf omgevormd tot een vereniging. FC Groningen zal dan een structuur krijgen die gangbaar is bij Duitse en Zweedse clubs. In Duitsland is de 50+1 regel zelfs onderdeel van de licentie-eis van de DFB.

In dit scenario wordt de Stichting Houdstermaatschappij van Aandelen FC Groningen omgevormd in een vereniging, genaamd Ons Groningen. In de overgangsfase kan het bestuur bestaan uit de drie leden van de Houdstermaatschappij plus het bestuur van de huidige Stichting Ons Groningen. De aandelen van FC Groningen Beheer BV vallen nu onder de nieuwe vereniging.

Van deze vereniging kunnen supporters en sponsors lid worden en ze betalen jaarlijks lidmaatschapsgeld. Dit geld komt jaarlijks meteen ten goede aan de club. De overtuiging is dat meer supporters en sponsors lid worden in deze constructie dan in scenario 1. Daar heeft de vereniging Ons Groningen maar een heel klein aandeel en voelt het voor een supporter of sponsor nog niet als "zijn" club. In de constructie bij scenario 2 zal dat veel meer het geval zijn. Ze hebben in de vereniging de meerderheid van aandelen, kunnen hun bestuur kiezen en dat bestuur benoemt een deel van de RvC-leden. Uiteraard zullen deze RvC-leden aan een functieprofiel moeten voldoen om te borgen dat er kundige mensen plaatsnemen in de RvC. De gemeente kan nog steeds een bindende voordracht doen voor een lid en ook de investeerders kunnen iemand benoemen.

Deze investeerders kunnen een bepaald percentage aandelen kopen. Nooit de meerderheid en naar kapitaalbehoefte van FC Groningen Beheer BV. De investeerders kunnen 1 of meerdere grote investeerders zijn. Zou je ook supporters en sponsors de mogelijkheid willen geven een bepaald percentage te kopen dan kan dit net als bij scenario 1.

De RvC kan directieleden benoemen en ontslaan. Dit kan de vereniging niet.

In dit model komt het eigendom van de club in handen van de leden (supporters en sponsors) en een minderheid van de aandelen eventueel bij investeerders.

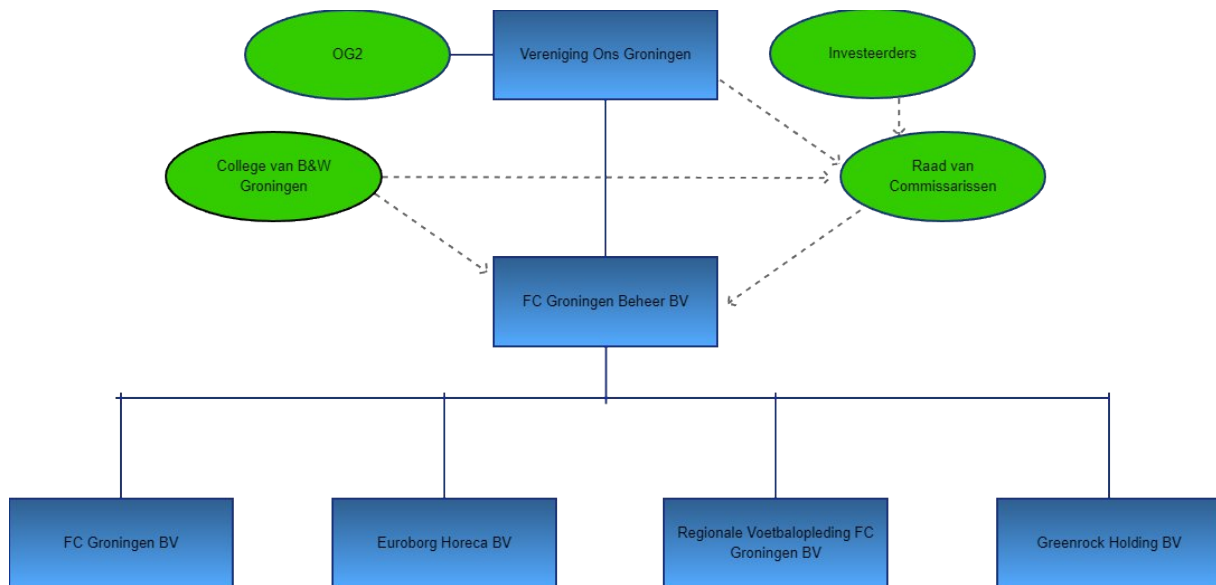
In de Governance verandert dat de RvC de directieleden benoemt en ontslaat.

Bovendien ontstaat nu een democratisch geheel waarbij de club van de leden wordt en niet willekeurige bestuurders van de Stichting Houdstermaatschappij. Grote beslissingen zullen door een meerderheid van stemmen genomen kunnen worden van minimaal 50% of in sommigen gevallen 80% of unaniem.

Voorbeeld: De vereniging Ons Groningen verkoopt (nadat de meerderheid van de leden voor heeft gestemd) 25% van de aandelen aan een aantal investeerders en 3% aan OG2. Deze krijgen 2% dividend, oplopend obv prestaties. Ons Groningen houdt de rest van de aandelen (62%), maar zij genereert jaarlijks inkomen door lidmaatschapsgeld. En ze kan allerlei acties ondernemen voor extra inkomsten. De meerderheid van het eigendom blijft in handen de club, de zeggenschap ook.

Wat betreft de organisatie van FC Groningen Beheer BV en FC Groningen BV hoeft niets veranderd te worden. De gemeente kan zolang de lening van Euroborg NV niet is afgelost nog steeds hetzelfde instemmingsrecht hebben. Nu alleen in combinatie met de Vereniging Ons Groningen i.p.v. de Houdstermaatschappij. De gemeente krijgt er echter wel een club voor terug die in de maatschappij verankerd zit en niet meer afhankelijk is van niet gekozen bestuursleden zonder mandaat.

De organisatiestructuur zal er dan als volgt uitzien:

Voordelen van dit scenario:

- Best practice volgens Europees Parlement
- Een vereniging creëert jaarlijks extra inkomen (stel 20.000 leden van 50 euro dan 1 miljoen extra budget per jaar voor de club. Was de Houdstermaatschappij in deze situatie vanaf begin oprichting een vereniging geweest dan was er 16 miljoen meer geld beschikbaar geweest!
- Een club die voor veel meer binding zorgt, want het wordt echte “onze” club. De stakeholders die het bestaan van de club waarborgen, supporters en sponsors, worden bij de club betrokken en hebben ook echt feitelijke inbreng. Zonder hen ook geen club, dat blijkt wel uit deze coronatijden.
- Door de 50+1 regel zal de club niet in situaties kunnen komen zoals bv ADO Den Haag en Roda JC, continuïteit wordt gewaarborgd.
- Ook de gemeente krijgt een club die veel meer geworteld is binnen haar gemeentegrenzen.

4. Hoe nu verder?

Wij, als Stichting Ons Groningen, zien dit stuk als een discussiestuk. Graag gaan wij over dit onderwerp in gesprek met alle betrokkenen.